

مجموعه آزمون‌های طبقه‌بندی شده‌گالت

تدوین: گروه علمی مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

سخن‌در

رشته حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، بهمنزله یکی از پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه کتب و جزوای هستند که طی سالیان متعددی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند. این، در حالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پریار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت گمارد که مهم‌ترین دستاوردن آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتردانش امیدوار است با راهه خدمات درخشنان، شایستگی‌های خود را در این حوزه علمی بیش از پیش به منصه ظهور برساند.

فرزاد دانشور
 مدیر مسئول انتشارات چتردانش

فهرست

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون و کالت ۸۵

۱۴.....	سوالات حقوق مدنی.
۱۸.....	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی.
۲۴.....	سوالات آیین دادرسی مدنی.
۲۸.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی.
۳۱.....	سوالات آزمون حقوق تجارت.
۳۵.....	پاسخنامه سوالات حقوق تجارت.
۳۸.....	سوالات اصول فقه.
۴۲.....	پاسخنامه سوالات اصول فقه.
۴۴.....	سوالات حقوق جزا.
۴۸.....	پاسخنامه سوالات حقوق جزا.
۵۵.....	سوالات آیین دادرسی کیفری.
۵۹.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری.

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون و کالت ۸۶

۶۶.....	سوالات حقوق مدنی.
۷۰.....	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی.
۷۵.....	سوالات آیین دادرسی مدنی.
۷۹.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی.
۸۲.....	سوالات حقوق تجارت.
۸۶.....	پاسخنامه سوالات حقوق تجارت.
۸۹.....	سوالات اصول فقه.
۹۳.....	پاسخنامه سوالات اصول فقه.
۹۵.....	سوالات حقوق جزا.
۹۹.....	پاسخنامه سوالات حقوق جزا.
۱۰۵.....	سوالات آیین دادرسی کیفری.
۱۰۹.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری.

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون و کالت ۸۷

۱۱۶.....	سوالات حقوق مدنی.
۱۲۰.....	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی.

۱۲۴.....	سوالات آیین دادرسی مدنی
۱۲۷.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی
۱۳۰.....	سوالات حقوق تجارت
۱۳۴.....	پاسخنامه سوالات حقوق تجارت
۱۳۷.....	سوالات اصول فقه
۱۴۰.....	پاسخنامه سوالات اصول فقه
۱۴۲.....	سوالات حقوق جزا
۱۴۵.....	پاسخنامه سوالات حقوق جزا
۱۵۲.....	سوالات آیین دادرسی کیفری
۱۵۵.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۸۸

۱۶۲.....	سوالات حقوق مدنی
۱۶۵.....	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی
۱۶۹.....	سوالات آیین دادرسی مدنی
۱۷۳.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی
۱۷۶.....	سوالات حقوق تجارت
۱۸۰.....	پاسخنامه سوالات حقوق تجارت
۱۸۳.....	سوالات اصول فقه
۱۸۶.....	پاسخنامه سوالات اصول فقه
۱۸۸.....	سوالات حقوق جزا
۱۹۱.....	پاسخنامه سوالات حقوق جزا
۱۹۷.....	سوالات آیین دادرسی کیفری
۲۰۰.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۸۹

۲۰۸.....	سوالات حقوق مدنی
۲۱۲.....	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی
۲۱۹.....	سوالات آیین دادرسی مدنی
۲۲۳.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی
۲۲۷.....	سوالات حقوق تجارت
۲۳۲.....	پاسخنامه سوالات حقوق تجارت

۲۳۵ سؤالات اصول فقه
۲۳۸ پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۲۴۰ سؤالات حقوق جزا
۲۴۴ پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۲۵۱ سؤالات آیین دادرسی کیفری
۲۵۶ پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۹۰

۲۶۶ سؤالات حقوق مدنی.
۲۷۰ پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.
۲۷۵ سؤالات آیین دادرسی مدنی
۲۸۰ پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی .
۲۸۵ سؤالات حقوق تجارت.
۲۸۹ پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت...
۲۹۳ سؤالات اصول فقه
۲۹۷ پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۲۹۹ سؤالات حقوق جزا
۳۰۴ پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۳۱۰ سؤالات آیین دادرسی کیفری
۳۱۴ پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت گیلان ۹۰

۳۲۴ سؤالات حقوق مدنی.
۳۲۸ پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....
۳۳۱ سؤالات آیین دادرسی مدنی
۳۳۶ پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی .
۳۳۹ سؤالات حقوق تجارت
۳۴۳ پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت...
۳۴۶ سؤالات اصول فقه
۳۵۰ پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۳۵۲ سؤالات حقوق جزا.....
۳۵۶ پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....

۳۶۱	سوالات آیین دادرسی کیفری
۳۶۵	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۹۱

۳۷۴	سوالات حقوق مدنی
۳۸۰	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی
۳۸۵	سوالات آیین دادرسی مدنی
۳۸۹	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی
۳۹۲	سوالات حقوق تجارت
۳۹۶	پاسخنامه سوالات حقوق تجارت
۳۹۹	سوالات اصول فقه
۴۰۴	پاسخنامه سوالات اصول فقه
۴۰۶	سوالات حقوق جزا
۴۱۰	پاسخنامه سوالات حقوق جزا
۴۱۷	سوالات آیین دادرسی کیفری
۴۲۱	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۹۲

۴۳۲	سوالات حقوق مدنی
۴۳۷	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی
۴۴۰	سوالات آیین دادرسی مدنی
۴۴۴	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی
۴۴۸	سوالات حقوق تجارت
۴۵۲	پاسخنامه سوالات حقوق تجارت
۴۵۶	سوالات اصول فقه
۴۶۰	پاسخنامه سوالات اصول فقه
۴۶۲	سوالات حقوق جزا
۴۶۶	پاسخنامه سوالات حقوق جزا
۴۷۲	سوالات آیین دادرسی کیفری
۴۷۶	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۹۳.....۴۸۳

۴۸۴.....	سوالات حقوق مدنی.
۴۸۸.....	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی.
۴۹۳.....	سوالات آیین دادرسی مدنی.
۴۹۸.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی.
۵۰۲.....	سوالات حقوق تجارت.
۵۰۷.....	پاسخنامه سوالات حقوق تجارت.
۵۱۱.....	سوالات اصول فقه.
۵۱۵.....	پاسخنامه سوالات اصول فقه.
۵۱۸.....	سوالات حقوق جزا.
۵۲۲.....	پاسخنامه سوالات حقوق جزا.
۵۲۸.....	سوالات آیین دادرسی کیفری.
۵۳۳.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری.

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۹۴.....۵۳۷

۵۳۸.....	سوالات حقوق مدنی.
۵۴۳.....	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی.
۵۵۰.....	سوالات آیین دادرسی مدنی.
۵۵۵.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی.
۵۵۸.....	سوالات حقوق تجارت.
۵۶۲.....	پاسخنامه سوالات حقوق تجارت.
۵۶۹.....	سوالات اصول فقه.
۵۷۲.....	پاسخنامه سوالات اصول فقه.
۵۷۵.....	سوالات حقوق جزا.
۵۷۹.....	پاسخنامه سوالات حقوق جزا.
۵۸۲.....	سوالات آیین دادرسی کیفری.
۵۸۶.....	پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری.

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۹۵.....۵۹۱

۵۹۲.....	سوالات حقوق مدنی.
۵۹۷.....	پاسخنامه سوالات حقوق مدنی.
۶۰۴.....	سوالات آیین دادرسی مدنی.

۶۰۹	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۶۱۳	سؤالات حقوق تجارت
۶۱۷	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۶۲۲	سؤالات اصول فقه
۶۲۵	پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۶۲۸	سؤالات حقوق جزا
۶۳۲	پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۶۳۶	سؤالات آیین دادرسی کیفری
۶۴۱	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون و کالت ۹۶

۶۴۶	سؤالات حقوق مدنی
۶۵۱	پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی
۶۵۷	سؤالات آیین دادرسی مدنی
۶۶۳	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۶۶۶	سؤالات حقوق تجارت
۶۷۱	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۶۷۵	سؤالات اصول فقه
۶۷۸	پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۶۸۰	سؤالات حقوق جزا
۶۸۴	پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۶۸۹	سؤالات آیین دادرسی کیفری
۶۹۴	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون و کالت کرمانشاه ۹۶

۷۰۰	سؤالات حقوق مدنی
۷۰۵	پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی
۷۰۸	سؤالات آیین دادرسی مدنی
۷۱۳	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۷۱۷	سؤالات حقوق تجارت
۷۲۱	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۷۲۴	سؤالات اصول فقه

۷۲۷	پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۷۳۰ سؤالات حقوق جزا
۷۳۴ پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۷۳۸ سؤالات آیین دادرسی کیفری
۷۴۳ پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

۹۷ سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت

۷۴۸ سؤالات حقوق مدنی
۷۵۳ پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی
۷۵۹ سؤالات آیین دادرسی مدنی
۷۶۶ پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۷۷۰ سؤالات حقوق تجارت
۷۷۵ پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۷۸۴ سؤالات اصول فقه
۷۸۸ پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۷۹۰ سؤالات حقوق جزا
۷۹۴ پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۷۹۸ سؤالات آیین دادرسی کیفری
۸۰۲ پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

۹۸ سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت

۸۰۶ سؤالات حقوق مدنی
۸۱۰ پاسخنامه سؤالات مدنی
۸۱۴ سؤالات آیین دادرسی مدنی
۸۲۰ پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۸۲۵ سؤالات حقوق تجارت
۸۳۰ پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۸۳۶ سؤالات اصول فقه
۸۴۰ پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۸۴۲ سؤالات حقوق جزا
۸۴۶ پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۸۵۱ سؤالات آیین دادرسی کیفری
۸۵۶ پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

پراکندگی سوالات سال های ۹۸-۸۵ بر مبنای موضوعات جزئی-کلی ... ۸۶۱

۸۶۲.....	پراکندگی سوالات حقوق مدنی بر مبنای موضوعات جزئی
۸۶۴.....	پراکندگی سوالات حقوق مدنی بر مبنای موضوعات کلی.....
۸۶۵.....	پراکندگی سوالات آیین دادرسی مدنی بر مبنای موضوعات جزئی.....
۸۷۰.....	پراکندگی سوالات آیین دادرسی مدنی بر مبنای موضوعات کلی
۸۷۱.....	پراکندگی سوالات آیین دادرسی مدنی بر مبنای موضوعات کلی
۸۷۲.....	پراکندگی سوالات حقوق تجارت بر مبنای موضوعات جزئی.....
۸۷۴.....	پراکندگی سوالات حقوق تجارت بر مبنای موضوعات کلی
۸۷۵.....	پراکندگی سوالات اصول فقه بر مبنای موضوعات جزئی.....
۸۷۶.....	پراکندگی سوالات اصول فقه بر مبنای موضوعات کلی
۸۷۷.....	پراکندگی سوالات حقوق جزا بر مبنای موضوعات جزئی
۸۸۰.....	پراکندگی سوالات حقوق جزا بر مبنای موضوعات کلی
۸۸۱.....	پراکندگی سوالات آیین دادرسی کیفری بر مبنای موضوعات جزئی.....
۸۸۴.....	پراکندگی سوالات آیین دادرسی کیفری بر مبنای موضوعات کلی

اختصارات

قانون اساسی ق.ا.
قانون مدنی ق.م
قانون تجارت ق.ت
قانون مجازات اسلامی ق.م.ا
قانون آیین دادرسی کیفری ق.آ.د.ک
قانون تشدید مجازات مرتكبین اختلاس، ارتشاء و کلاهبرداری ق.ت.م.ا.ا.ک
قانون مسئولیت مدنی ق.م.م

سوالات و پاسخنامه تشریحی

آزمون وکالت ۸۵

سوالات حقوق مدنی

۱- آیا انکار بعد از اقرار مسموع است؟ / موضوع: ادله اثبات دعوی \leftarrow اقرار /

الف) انکار بعد از اقرار در هیچ صورتی شنیده نمی‌شود.

ب) انکار بعد از اقرار مسموع است به قید سوگند.

ج) ادعای فساد و اشتباه از سوی مقر پذیرفته می‌شود، ولی برای ضرر زدن به اقرار باید ادعا ثابت شود.

د) ادعای فساد و اشتباه پذیرفته می‌شود و نیاز به اثبات ندارد.

۲- عقد ضمان را در چه مواردی می‌توان فسخ کرد؟ / موضوع: عقود معین \leftarrow ضمان /

الف) عقد ضمان لازم است و ضمان یا مضمون عنہ حق فسخ آن را ندارد.

ب) عقد ضمان لازم است، مگر در صورت اعسار ضامن.

ج) عقد ضمان در صورت اعسار ضامن و بودن حق فسخ نسبت به دین مضمون به، قابل فسخ است.

د) عقد ضمان در صورت اعسار ضامن و بودن حق فسخ نسبت به دین مضمون به و تخلف از مقررات عقد قابل فسخ است.

۳- اگر خصوصیت منفعتی که در اجاره تعیین شده است منظور نباشد، مستأجر از چه منفعتی می‌تواند استفاده کند؟ / موضوع: عقود معین \leftarrow اجاره /

الف) مستأجر می‌تواند استفاده منفعتی کند که از حیث ضرر مساوی یا کمتر از منفعت عین باشد.

ب) مستأجر مقید به منافعی است که ضرر کمتری از منفعت تعیین شده دارد.

ج) مستأجر مقید به همان منفعتی است که در عقد اجاره تعیین شده است.

د) مستأجر آزاد است که از هر منفعتی استفاده کند.

۴- نمآتنی که قبل از اخذ به شفعه در مبیع حاصل می‌شود از آن کیست؟ / موضوع: عقود معین \leftarrow بیع /

الف) به شفیع تعلق دارد.

ب) به مشتری تعلق دارد.

ج) نمای متصل به شفیع و نمای منفصل به مشتری تعلق دارد.

د) نمای متصل به شفیع و نمای منفصل به مشتری تعلق دارد، ولی مشتری می‌تواند بنایی را که کرده یا درختی را که کاشته قلع کند.

۵- قالیچه‌ای به شرط داشتن مقدار معین ابعاد فروخته می‌شود ولی در زمان تسلیم معلوم می‌گردد که بیش از آن مقدار است. در این صورت، خریدار و فروشنده چه حقی دارند؟ / موضوع: قواعد عمومی اعمال حقوقی \leftarrow خیارات فسخ /

الف) خریدار و فروشنده هر دو حق فسخ بیع را دارند.

ب) مقدار زاید متعلق به فروشنده است.

- ج) فروشنده حق فسخ بیع را دارد.
- د) فروشنده به تناسب بهای قراردادی بر مساحت شرطشده می‌تواند بر ثمن بیفزاید.
- ۶- اگر مالی به وصف و ندیده فروخته شود و هنگام تسلیم معلوم شود که مبیع وصف مشروط را ندارد، خریدار چه اختیاری دارد؟ / موضوع: عقود معین ← بیع /
- الف) می‌تواند الزام فروشنده را به تسلیم مالی که دارای وصف معهود است بخواهد.
- ب) می‌تواند معامله را فسخ کند.
- ج) می‌تواند به میزان نقصان قیمت در نتیجه فقدان وصف از ثمن بکاهد.
- د) معامله باطل است و برای خریدار حق انتخابی نیست.
- ۷- اگر بعض از بیع مالیت نداشته باشد، عقد بیع چه حکمی دارد؟ / موضوع: عقود معین ← بیع /
- الف) بیع باطل است.
- ب) بیع درست است و خریدار می‌تواند ارش بگیرد.
- ج) بیع نسبت به بعض باطل است و نسبت به بعض دیگر خریدار از جهت بعض صفقه خیار فسخ دارد.
- د) بیع درست و لازم است.
- ۸- در موردی که اوصیاً به اجتماع به انجام دادن کاری مأمور شوند و یکی از آنان فوت کند، این حداثه چه اثری در وصایت دارد؟ / موضوع: احوال شخصیه ← وصیت /
- الف) اجرای وصایت با مقام‌های عمومی است.
- ب) امینی به جمع باقی اضافه می‌شود و این جمع کامل به وصایت عمل می‌کنند.
- ج) جمع باقی‌مانده به وصایت عمل می‌کنند.
- د) وصایت قابل اجرا نیست و بقیه اوصیاً حق دخالت ندارند.
- ۹- مهر المتعه در چه مورد به عهده شوهر است؟ / موضوع: احوال شخصیه ← نکاح /
- الف) در فرضی که مهر در عقد ذکر نشده و قبل از تعیین مهر و نزدیکی، شوهر طلاق دهد.
- ب) در فرضی که نکاح منقطع است و مهر در آن ذکر نشده.
- ج) در فرضی که مهر در عقد ذکر نشده و طلاق پس از نزدیکی واقع شود.
- د) در فرضی که مهر معین شده، مالیات ندارد.
- ۱۰- اگر واقف دو متولی معین کرده باشد که به اتفاق وقف را اداره کنند و یکی از آن دو فوت کند، اداره امور وقف با کیست؟ / موضوع: اموال و مالکیت ← وقف /
- الف) متولی زنده وقف را اداره می‌کند.
- ب) موضوع در حکم موردي است که وقف متولی ندارد و اداره آن با مقامات عمومی است.
- ج) بعد از فوت یکی از متولیان، حاکم شخصی را ضمیمه می‌کند که با متولی زنده به اجتماع تصرف کند.
- د) اداره وقف یا موقوف علیهم است.

مجموعه آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده وکالت

- ۱۱- چنانچه در عقد وقف، واقف خود را متولی قرار دهد و قبل از آنکه مال موقوفه به تصرف موقوف‌علیهم داده شود، واقف فوت نماید: /موضوع: اموال و مالکیت ← وقف/**
- الف) عقد وقف غیرنافذ است.
 - ب) عقد وقف صحیح است و نیاز به قبض موقوف‌علیهم نیست.
 - ج) عقد وقف باطل می‌گردد.
 - د) وراث واقف مکلفاند، مال موقوفه را به قبض موقوف‌علیهم بدهند.
- ۱۲- شرط خیار فسخ در عقد نکاح؟ /موضوع: احوال شخصیه ← نکاح/**
- الف) شرط باطل است ولی عقد نکاح صحیح است.
 - ب) در صورتی که مدت خیار معین باشد شرط خیار صحیح است.
 - ج) صحیح است.
 - د) در صورتی که مدت خیار نامعین باشد شرط خیار عقد نکاح باطل است.
- ۱۳- منافع موقوفات مجھول‌المصرف /موضوع: اموال و مالکیت ← وقف/**
- الف) صرف بریات عمومی می‌شود.
 - ب) به اقرب غرض وقف می‌رسد.
 - ج) با اذن حاکم یا ماذون از قبل او به مصرف فقرا می‌رسد.
 - د) صرف تحقیق و تبلیغ و نشر کتب در زمینه معارف اسلامی می‌شود.
- ۱۴- شخصی کالایی را خریداری نموده و متعاقباً آن را به دیگری منتقل می‌نماید. پس از معامله دوم متوجه می‌شود که مورد معامله از بد امر معیوب بوده: /موضوع: عقود معین ← بيع/**
- الف) خریدار اول می‌تواند با تأییده مثل یا قیمت معامله اول را فسخ کند.
 - ب) خریدار اول می‌تواند فقط مطالبه ارش کند.
 - ج) خریدار اول مختار است، بین مطالبه ارش و یا فسخ معامله.
 - د) حق خیار خریدار اول با انتقال به غیر ساقط است.
- ۱۵- اگر ضمن عقد نکاح شرط فعل باشد و تخلف شود: /موضوع: قواعد عمومی اعمال حقوقی ← شروط ضمن عقد/**
- الف) عقد نکاح صحیح و شرط باطل است.
 - ب) عقد نکاح باطل است.
 - ج) مشروطله می‌تواند مشروطه‌علیه را ملزم به انجام شرط نماید و در صورتی که الزام ممکن نباشد، می‌تواند عقد نکاح را فسخ نماید.
 - د) مشروطله می‌تواند مشروطه‌علیه را ملزم به انجام شرط نماید و در صورتی که الزام ممکن نباشد، فقط می‌تواند مطالبه خسارت نماید.
- ۱۶- شخصی قالیچه‌ای را به تصور اینکه بافت کاشان است خریداری می‌نماید. پس از معامله**

علوم می‌شود که بافت کاشان نیست: /موضوع: قواعد عمومی اعمال حقوقی ← شرایط اعمال حقوقی/

الف) معامله باطل است.

ب) معامله صحیح است.

د) برای خریدار حق فسخ ایجاد می‌شود.

ج) معامله غیرنافذ است.

۱۷- فرض کنید در قراردادی چند کالای مختلف فروخته می‌شود و بها برای کل مبیع معین شده ولی قیمت هر کالا تعیین نشده است. در این فرض، اگر بعضی از آن کالاهای معیوب درآید، خریدار چه اختیاری پیدا می‌کند؟ /موضوع: قواعد عمومی اعمال حقوقی ← خیارات فسخ/

الف) خریدار می‌تواند تمام مبیع را فسخ کند یا تمام آن را نگاه دارد و ارش بگیرد.

ب) خریدار می‌تواند مبیع را نسبت به مال معیوب فسخ کند.

ج) خریدار حق فسخ ندارد و فقط می‌تواند ارش بگیرد.

د) خریدار می‌تواند تمام مبیع را فسخ کند و حق بر ارش ندارد.

۱۸- کدام‌یک از عبارات زیر مختصات عقد جuale را به‌طور کامل بیان نموده است؟ /موضوع: عقود معین ← جuale/

الف) جuale عقدی است لازم، تملیکی، ساده، خیاری و همواره منجز.

ب) جuale عقدی است تشریفاتی، معلق، جایز و تملیکی.

ج) جuale عقدی است لازم، عهدی، ساده، غیرخیاری و غیرقابل تعليق.

د) جuale عقدی است جایز، عهدی، ساده و قابل تعليق.

۱۹- کدام‌یک از عبارات زیر معرف ضمان درک است؟ /موضوع: عقود معین ← بيع/

الف) ضمان درک عبارت است از مسئولیت بایع یا مشتری نسبت به استرداد ثمن یا مبیع در صورت مستحق‌للغیر درآمدن مبیع یا ثمن.

ب) ضمان درک عبارت است از ضمانت بایع از مشتری نسبت به ثمن متعلق به غیر.

ج) ضمان درک عبارت است از تعهد مشتری در مقابل بایع نسبت به مبیع متعلق به غیر.

د) ضمان درک عبارت است از مسئولیت هر یک از طرفین عقد بیع نسبت به ثالث در صورت مستحق‌للغیر درآمدن موضوع عقد

۲۰- در تعریف عقد ودیعه کدام‌یک از عبارات زیر را مناسب می‌دانید؟ ودیعه عقدی است که: /موضوع: عقود معین ← ودیعه/

الف) بهموجب آن شخص امین از مال دیگری حفاظت نموده و حق‌الزحمة خود را دریافت دارد.

ب) طبق آن مالک یا نماینده او رأساً دیگری را موظف به نگهداری مال و انتقال منافع به مالک مال می‌نماید.

ج) طی آن مالک یا نماینده او از دیگری می‌خواهد از مال او به‌طور مجاني نگهداری کند و مورد قبول واقع شود.

د) طی آن مالک حق استفاده از مال خود را به دیگری تفویض می‌کند.

پاسخ‌نامه سؤالات حقوق مدنی

- گزینه ج صحیح است. بهموجب ماده ۱۲۷۷ ق.م: «انکار بعد از اقرار مسموع نیست؛ لیکن اگر مقر ادعا کند که اقرار او فاسد یا مبنی بر اشتباہ یا غلط بوده شنیده می‌شود و همچنین است در صورتی که برای اقرار خود عذری ذکر کند که قابل قبول باشد، مثل اینکه بگوید اقرار به گرفتن وجه در مقابل سند یا حواله بوده که وصول نشده، لیکن دعاوی مذکور مدامی که اثبات نشده مضر به اقرار نیست.»
- گزینه د صحیح است. بهموجب ماده ۷۰۱ ق.م ضمان عقدی است لازم و ضامن یا مضمون له نمی‌توانند آن را فسخ کنند مگر در صورت اعسار ضامن، بهطوری که در ماده ۶۹۰ مقرر است یا در صورت بودن حق فسخ نسبت به دین مضمون به یا در صورت تخلف از مقررات عقد. وجود پاره‌ای از خیارات نظیر غبن و بعض صفقه در ضمان منتفی است و در مروره امکان یا عدم امکان خیار شرط نیز اختلاف وجود دارد. مفاد ماده ۷۰۱ ق.م فقط از سه طریق امکان فسخ این قرارداد را پیش‌بینی کرده است و نسبت به خیار شرط حکمی ندارد و از آن استفاده می‌شود که این خیار در عقد ضمان راه ندارد با این حال وجود شرط خیار به درستی عقد ضمان خلی وارد نمی‌کند چرا که بطلاً آن نیاز به تصریح قانون‌گذار دارد و از ماده ۷۰۱ این ضمانت اجرا استنباط نمی‌شود. (کاتوزیان، ناصر، عقود معین، ج ۴، شماره ۱۴۶)
- گزینه الف صحیح است. بر اساس ماده ۴۹۱ ق.م اگر منفعتی که در اجراء تعیین شده است به خصوصیت آن منظور نبوده، مستأجر می‌تواند استفاده منفعتی کند که از حیث ضرر مساوی یا کمتر از منفعت معینه باشد.
- گزینه د صحیح است. بهموجب حکم ماده ۸۱۹ ق.م نمآتی که قبل از اخذ به شفعه در مبيع حاصل می‌شود، در صورتی که منفصل باشد مال مشتری و در صورتی که متصل باشد مال شفیع است ولی مشتری می‌تواند بنایی را که ایجاد کرده یا درختی را که کاشته، قطع کند.
- گزینه ج صحیح است. ماده ۳۵۵ ق.م مقر می‌دارد: «اگر ملکی بهشرط داشتن مساحت معین فروخته شده باشد و بعد معلوم شود که کمتر از آن مقدار است مشتری حق فسخ معامله را خواهد داشت و اگر معلوم شود که بیشتر است، بایع می‌تواند آن را فسخ کند مگر اینکه در هر دو صورت طرفین به محاسبه زیاده یا نقیصه‌تراضی نمایند.» در این ماده شرط مقدار به عنوان وصف مبيع ذکر شده است؛ به عبارتی با اینکه شرط مقدار در واقع نشان‌دهنده مقدار مبيع است؛ ولی در رابطه دو طرف اثر شرط صفت را دارد به این معنی که اگر مبيع آن صفت را دارا نباشد مشروطله حق فسخ دارد. این حکم ویژه املاک نیست. در اشیای منقول نیز مصدق پیدا کند، مانند فروش یک فرش که در آن ثمن برای کل مبيع تعیین می‌شود نه به تناسب متر مربع. بنابراین هر جا که مورد معامله به عنوان کل تجزیه‌ناپذیر فروخته شود و مقدار یکی از اوصاف آن کلی باشد و قیمت برای مجموع آن باشد، مشمول حکم ماده ۳۵۵ ق.م قرار می‌گیرد. به همین نیز خیار فسخ هر یک از طرفین در فرض زیاده یا نقیصه مستند به خیار تخلف از وصف

می باشد؛ مگر اینکه دو طرف باتراضی و به طریق دیگری با هم صلح کنند. (مادة ۳۵۵) ولی در مواردی ممکن است مقدار مبیع تعیین کننده میزان تعهد فروشنده باشد، مانند صد کیلو گندم هر کیلو ۱۰۰۰ تومان. در این صورت مقدار مبیع جزو اوصاف آن نیست، بر عکس نماینده میزان تعهد دو طرف و موضوع مبادله بین آن هاست. بنابراین اگر مقدار مبیع کمتر درآید مشتری می تواند به استناد خیار بعض صفة معامله را فسخ کند یا به همان نسبت از ثمن معامله کسر نماید و اگر مقدار مبیع بیشتر درآید بایع حق فسخ ندارد چرا که، مالک باید از مقدار مبیع آگاه باشد و اگر زیانی به بار آید ناشی از تقصیر خود اوست. بر همین اساس مادة ۳۸۴ ق.م مقرر داشته است که: هرگاه در حال معامله مبیع از حیث مقدار معین بوده و در وقت تسليم کمتر از آن مقدار درآید، مشتری حق دارد که بیع را فسخ کند یا قیمت موجود را با تأثیه حصه از ثمن به نسبت موجود قبول نماید و اگر مبیع زیاده از مقدار معین باشد، زیاده مال بایع است. حکم مادة ۳۸۴ ق.م برخلاف مادة ۳۵۵ در مورد اموال قابل تجزیه اجرا می شود. (کاتوزیان، ناصر، عقود معین، ج ۱، شماره ۸۵)

۶- گزینه ب صحیح است. مستند به مادة ۴۱۰ ق.م هرگاه کسی مالی را ندیده و فقط به وصف بخرد، بعد از دیدن اگر دارای اوصافی که ذکر شده است، نباشد، مختار می شود که بیع را فسخ کند یا به همان نحو که است قبول نماید.

حکم این ماده با توجه به مادة ۴۱۴ ق.م مختص عین معین یا کلی در معین است چرا که بهموجب مادة اخیر در بیع کلی خیار رؤیت نیست و بایع باید جنسی بدهد که مطابق با اوصاف مقرره بین طرفین باشد.

همچنین در نظریه قضات دادگاه حقوقی ۲ تهران در پاسخ به این سؤال که: اگر ادعای خواهان این باشد که مبیع تحويل شده غیر از آن چیزی است که قرار بود معامله شود و جنس آن نامرغوب تر است، آیا مورد از مصاديق خیار غبن است یا خیار رؤیت یا هیچ کدام؟ آمده است: در مورد مذکور در سؤال چنانچه مبیع عین معین بوده، مشتری می تواند از خیار رؤیت و تخلف از وصف استفاده کند... و در صورتی که مبیع کلی فی الذمه باشد، خریدار باید الزام فروشنده را به تحويل جنس مورد معامله بخواهد.

۷- گزینه ج صحیح است. با توجه به مادة ۴۴۱ ق.م خیار بعض صفة و قتی حاصل می شود که عقد بیع نسبت به بعض مبیع بهجهتی از جهات باطل باشد؛ در این صورت مشتری حق خواهد داشت بیع را فسخ نماید یا به نسبت قسمتی که بیع واقع شده است قبول کند و نسبت به قسمتی که بیع باطل بوده است ثمن را استرداد کند. همچنین بهموجب مادة ۴۳۴ ق.م اگر ظاهر شود که مبیع معیوب اصلاً مالیت و قیمت نداشته بیع باطل است و اگر بعض مبیع قیمت نداشته باشد بیع نسبت به آن بعض باطل است و مشتری نسبت به باقی از جهت بعض صفة اختیار فسخ دارد.

در خصوص خیار بعض صفة اولاً این خیار فقط در صورتی اعمال می شود که بخش تلف شده قابل تجزیه و انتقال جداگانه باشد. ثانیاً خیار بعض صفة مختص به بطلان عقد نسبت به یک قسمت از مبیع نیست بلکه اگر انفساخ و یا حتی فسخ نسبت به یک قسمت از مبیع صورت گیرد خیار بعض

مجموعه آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده وکالت

صفقه حاصل می‌شود. ثالثاً این خیار مختص عقد بیع نیست و در هر معامله معرض دیگری می‌تواند ایجاد شود. رابعاً خیار بعض صفة در عین کلی فی‌الذمه نیز همانند عین معین جریان دارد.

(کاتوزیان، ناصر، قواعد عمومی قراردادها، جلد ۵، شماره ۸۹۷ و ۸۹۶)

-۸- گزینه ب صحیح است. قانون مدنی در ماده ۸۵۴ مقرر می‌دارد که: موصی می‌تواند یک یا چند نفر وصی معین نماید. در صورت تعدد، اوصیا باید مجتمعماً عمل به وصیت کنند مگر، در صورت تصريح به استقلال هریک. حقوق دانان در خصوص اثر فوت یا منعزل شدن یکی از اوصیا در سمت سایرین اختلاف‌نظر دارند. بر طبق نظر پذیرفته شده و مستند به ماده ۷۷ ق.م در این خصوص حاکم ضم امین می‌کند.

همچنین به موجب نظریه اداره حقوقی قوه قضائیه، با فوت یکی از اوصیای غیرمستقل، وصایت وصی زنده به قوت خود باقی است. النهایه اقدام به عمل به وصیت بعد از وصی احتیاج به ضم فرد دیگری از طرف حاکم دارد.

در نظریه دیگری نیز آمده است: در صورت فوت وصی منصوب از طرف موصی، حاکم می‌تواند شخص دیگری را به جای وی تعیین کند و در این صورت اجرای وصیت یا آن قسمت از عمل به وصایا که باقی‌مانده است، توسط وصی منصوب از طرف حاکم انجام خواهد شد.

-۹- گزینه الف صحیح است. بر اساس ماده ۱۰۹۳ ق.م هرگاه مهر در عقد ذکر نشده باشد و شوهر قبل از نزدیکی و تعیین مهر زن خود را طلاق دهد، زن مستحق مهرالمتعه است و اگر بعد از آن طلاق دهد مستحق مهرالمثل خواهد بود. حکم این ماده در ارتباط با موضوع ماده ۱۰۸۷ ق.م و صرفاً در خصوص زوجه مفهومه البضع مصادق دارد و شامل مفهومه المهر موضوع ماده ۱۰۸۹ نمی‌شود.

-۱۰- گزینه ج صحیح است. به موجب ماده ۷۷ ق.م: «هرگاه واقف برای دو نفر یا بیشتر به طور استقلال تولیت قرار داده باشد، هریک از آن‌ها فوت کند، دیگری یا دیگران مستقلان تصرف می‌کنند و اگر به نحو اجتماع قرار داده باشد، تصرف هریک بدون تصویب دیگری یا دیگران نافذ نیست و بعد از فوت یکی از آن‌ها حاکم شخصی را ضمیمه آنکه باقی‌مانده است می‌نماید، که مجتمعماً تصرف کنند.

-۱۱- گزینه ب صحیح است. در ماده ۶۳ ق.م مقرر شده است ولی وصی محجورین از جانب آن‌ها موقوفه را قبض می‌کنند و اگر خود واقف تولیت را برای خود قرار داده باشد قبض خود او کفایت می‌کند. در این سؤال نیز با توجه به اینکه قید شده است «قبل از آنکه مال موقوفه به تصرف موقوف علیهم داده شود» استنباط می‌شود ایجاب و قول صورت گرفته است و چون خود واقف متولی می‌باشد، بنابراین به صراحت ماده فوق قبض خود او کفایت می‌کند که بدیهی است مال در تصرف او می‌باشد و قبض حاصل است. بنابراین فوت بعدی تأثیری در صحت وقف ندارد. اصل صحت عقود نیز ما را به همین نتیجه می‌رساند؛ مگر در صورتی که خلاف آن اثبات شود.

-۱۲- گزینه الف صحیح است. به موجب ماده ۱۰۶۹ ق.م: «شرط خیار فسخ نسبت به عقد نکاح باطل است؛ ولی در نکاح دائم شرط خیار نسبت به صداق جائز است مشروط بر اینکه، مدت آن معین باشد و بعد از فسخ مثل آن است که اصلاً مهر ذکر نشده باشد.» منظور از شرط خیار در عقد نکاح این

است که متعاقدين در ضمن عقد شرط نمایند که تا مدت معین یکی از طرفین یا هر دو یا شخص ثالث اختیار فسخ نکاح را داشته باشند. این شرط باطل است به این معنی که بی اثر بوده و خیار ایجاد نمی شود. بنابراین عقد را فاسد نمی کند و صرفاً شرط باطل است.

در خصوص حکم این ماده نکات ذیل قابل توجه است:

(۱) شرط خیار نسبت به صداق در عقد نکاح دائم بلاشكال است. مثل اینکه مهر تعیین شده بین طرفین، مال معینی باشد و بعد برای هریک از آنها یا هر دو اختیار فسخ مهر تعیین شده باشد.

(۲) اگر شرط خیار نسبت به مهر در عقد دائم ذکر شده و ذوالخیار آن را اعمال کند مثل این است که اساساً در نکاح مهر ذکر نشده باشد و در این صورت مطالق ماده ۱۰۸۷ ق.م اگر قبل ازتراضی بر مهر معین دیگری بین آنها نزدیکی واقع شود، زوجه مستحق مهرالمثل خواهد بود.

(۳) در عقد دائم مدت خیار شرط نسبت به مهر باید معین باشد و گرنه شرط مذکور باطل است.

(۴) شرط خیار نسبت به مهر در عقد نکاح وقت نادرست و بهمنزله شرط خیار در نکاح است.

(محقق داماد، سید مصطفی، بررسی فقهی حقوق خانواده ص ۱۸۸)

۱۳- گزینه د صحیح است. با توجه به ماده ۸ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲ درآمد موقوفات مجھول المصرف و موقوفاتی که به صیغه مبرات مطلقه وقف شده قابل مصرف در تحقیق و تبلیغ و نشر کتب در زمینه معارف اسلامی و عمران موقوفات می باشد، زیر نظر سازمان به مصرف می رسد. در این سؤال هرچند گزینه الف با توجه به ماده ۹۱ صحیح است ولی، باید توجه داشت که ماده ۸ قانون فوق مؤخر تصویب بوده و ماده ۹۱ را نسخ ضمنی نموده است.

۱۴- گزینه ب صحیح است. خیار عیب با توجه به حکم ماده ۴۲۲ حاوی دو اختیار فسخ معامله یا اخذ ارش می باشد. اما با توجه به ماده ۴۲۹ ق.م در موارد مذکور در بندهای سه گانه ماده امکان فسخ قرارداد وجود ندارد و مشتری تنها می تواند ارش بگیرد. یکی از این موارد منتقل کردن مبیع به غیر است که در بند ۱ مقرر شده است. همچنین به موجب ماده ۴۲۳ ق.م خیار عیب (فسخ قرارداد یا ارش) وقتی برای مشتری ثابت می شود که عیب مخفی و موجود در حین عقد باشد. از طرف دیگر عیب مخفی عیی است که مشتری در زمان بیع عالم به آن نبوده است. (ماده ۴۲۴) با توجه به احکام موارد فوق در این حالت چون مشتری عالم به عیب نبوده، خیار عیب دارد و همان طور که گفته شده خیار عیب حاوی دو اختیار فسخ یا مطالبه ارش است و چون با انتقال آن به غیر حق فسخ ساقط می شود فقط امکان مطالبه ارش وجود دارد اما اگر مشتری با عالم به وجود عیب آن را منتقل می کرد این علم بهمنزله اسقاط حق خیار عیب و عدم امکان فسخ یا مطالبه ارش بود.

نکته قابل توجه اینکه تلف یکی از عوضین با هر دو عوض قرارداد مانع فسخ قرارداد نیست مگر در خیار عیب با توجه به ماده ۴۲۹. به عبارتی تلف یکی از عوضین مانع اعمال خیار عیب است و فقط امکان مطالبه ارش وجود دارد ولی در سایر خیارات حتی اگر یکی از عوضین تلف شده باشد باز امکان فسخ قرارداد وجود دارد. از طرف دیگر قانون حکمی در خصوص امکان فسخ قرارداد در صورت تلف

مجموعه آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده وکالت

یکی از عوضیین ندارد ولی حقوق دانان از ماده ۲۸۶ ق.م وحدت ملاک گرفته و حکم ماده مذکور را در خصوص فسخ نیز اجرا می‌کنند.

۱۵- گزینه ۵ صحیح است. عقد نکاح از جمله عقودی است که ارتباط تام با نظام عمومی و اخلاق حسنی دارد و قوانین راجع به آن از قواعد آمره‌ای می‌باشد که تخلف از آن ممکن نیست. به همین دلیل موارد انحلال این قرارداد نیز صراحتاً توسط قانون گذار مشخص شده است و در سایر موارد امکان انحلال آن وجود ندارد. بنابراین چون در خصوص شرط فعل ضمن عقد و تخلف از آن و به تبع آن امکان فسخ قرارداد حکمی پیش‌بینی نشده است، در این صورت باید قائل بر این بود که به عنوان آخرین راه حل و در صورت تعذر اجراب مشروط علیه صرفاً می‌توان مطالبه خسارت نمود.

۱۶- گزینه ب صحیح است. در خصوص تأثیر اشتباه در معاملات باید توجه داشت که اشتباه زمانی در یک قرارداد مؤثر است که وارد قلمرو تراضی طرفین شده و معامله بر مبنای آن واقع شده باشد. در این صورت عیب اراده محسوب می‌شود ولی انگیزه‌های شخصی متعاملین و خواسته‌های یک طرفه آن‌ها بدون اینکه نسبت به آن توافقی صورت بگیرد، نمی‌تواند هیچ خللی به صحت معامله وارد کرده و حتی حق فسخ نیز نمی‌دهد. در سؤال مطروحة تصور شخصی خردبار و عدم مذاکره در این خصوص از مصادیق بارز انگیزه‌های شخصی است که تأثیری در قرارداد ندارد.

۱۷- گزینه الف صحیح است. به موجب ماده ۴۳۱ ق.م: «در صورتی که در یک عقد چند چیز فروخته شود، بدون اینکه قیمت هریک علی‌حده معین شده باشد و بعضی از آن‌ها معیوب درآید، مشتری باید تمام آن را رد کند و ثمن را مسترد دارد یا تمام را نگاه دارد و ارش بگیرد و تبعیض نمی‌تواند بکند مگر به رضای بایع».

۱۸- گزینه ۵ صحیح است. با توجه به مواد ۵۶۱ و ۵۶۵ ق.م و اصول کلی حاکم بر قانون مدنی در بحث قراردادها جualeه یک عقد جایز است که هریک از جاعل یا عامل می‌تواند هر زمان آن را فسخ کند؛ البته در این خصوص و اثر فسخ در حقوق هریک از طرفین باید مقررات قانون مدنی را در نظر گرفت. از طرف دیگر چون اثر این قرارداد ایجاد التزام به ادائی اجرت معلوم در برابر عملی است جزو عقود عهده‌ی می‌باشد. در عین حال این قرارداد صرفاً به ایجاب و قبول واقع می‌شود و تشریفات خاص در انعقاد آن وجود ندارد و از این نظر عقد رضائی و غیرتشریفاتی است. نکته دیگر اینکه تعلیق عقود مطابق با تعریف ماده ۱۸۹ (تعلیق در منشأ) جزو قواعد عمومی بوده و در همه عقود جزو مواردی که استثنای شده ممکن است، بنابراین قرارداد جualeه نیز ممکن است متعلق باشد. در این سؤال با تسامح عقد رضائی عقد ساده نامیده شده است که نیاز به تشریفات خاصی ندارد.

۱۹- گزینه الف صحیح است. در اصطلاح حقوقی منظور از درک مبیع این است که مورد معامله متعلق به شخص دیگری غیر از فروشنده درآید. کلمه ضمان نیز در اصطلاح «ضمان درک» به معنای «ضمان معاوضی» است به این ترتیب که هرگاه مبیع از آن دیگری باشد، فروشنده ضامن است پولی را که بابت ثمن چنین کالایی گرفته است به خردبار بازگرداند؛ همین حکم در خصوص مشتری در صورت مستحق‌الغیر درآمدن ثمن معین جاری است. بر این اساس ماده ۳۹۰ ق.م مقرر داشته است:

«اگر بعد از قبض ثمن مبیع کلاً یا جزوً مستحق‌اللغير درآید، بایع ضامن است، اگرچه تصريح به ضمان نشده باشد.»

در قانون مدنی ضمان درک با توجه به ماده ۳۶۲ ق.م از آثار بیع صحیح قلمداد شده است در حالی که باید توجه داشت در صورت مستحق‌اللغير درآمدن مبیع، قرارداد بیع باطل است و بنابراین از آثار بیع باطل است و ضمان مذکور در استرداد ثمن نیز ضمان قهری است نه ضمان قراردادی ناشی از بیع صحیح.

نکته بسیار مهم در بحث ضمان درک این است که ضمان درک خود مصدقی از معامله فضولی است با این تفاوت که مالک معامله را تنفیذ نمی‌کند و قرارداد باطل است. بنابراین باید توجه داشت که هر ضمان درکی معامله فضولی است (که مالک رد کرده) ولی هر معامله فضولی ضمان درک نیست چرا که ممکن است مالک معامله فضولی را تنفیذ کند و در این صورت قرارداد صحیح است و ضمان درک منتفی است و از این نظر رابطه بین آن دو عموم و خصوص مطلق است.

نکته دیگری که باید به آن توجه نمود این است که ضمان درک مختص عقد بیع نبوده، همچنین فقط درمورد مبیع نیست و اگر ثمن معامله یا عوض در هر قرارداد موضع دیگری، عین معین باشد، ضمان درک می‌تواند وجود داشته باشد. از مباحث فوق استنباط می‌شود که ضمان درک ویژه عین معین است و شامل مال کلی نمی‌شود. (کاتوزیان، ناصر، عقود معین، جلد ۱، شماره ۱۵۸ به بعد.)

۲۰- گزینه ج صحیح است. به موجب ماده ۶۰۷ ق.م: «ودیعه عقدی است که به موجب آن یک نفر مال خود را به دیگری می‌سپارد، برای آنکه آن را مجاناً نگاه دارد.»